

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$ 4.50 fil.

Pentru străinatate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.Toți ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Ziua Maiestății Sale.

In Blaj.

Ziua nașterii Maiestății Sale Impăratului și Regelui nostru a fost sărbătorită anul acesta cu deosebită solemnitate.

În ajun orașul a fost iluminat, iar oficiile și institutele noastre de învățământ au arborat stindarduri. Aceste din urmă, precum și casa orașului și spitalul sf. George, au arborat și steagul nostru național.

I. P. R. Părintele Mitropolit Victor a pontificat s. Liturghie, cu asistența alor 12 preoți, membri Veneratului Capitu sau aparținători clerului gremial.

Escelența Sa Mitropolitul, la orele 12 $\frac{1}{2}$, a primit corporațiunea clerului gremial și a reprezentanților autorităților.

La masa festivă de 90 tacâmuri, I. P. S. Părintele Mitropolit a rostit următoarea cuvântare omagială:

„Provedința divină a părținit în mod vădit pe servul credincios Impăratul, pe Regele Nostru Apostolic Francisc Iosif I. Maiestatea Sa astăzi împlinește anul al 85-lea al etății. Statornicia domniei urmate până aci în aceeași persoană, sacrată sub cursul alor 67 ani, iată că se adevărește de aceea binecuvântare, de carea se învrednicesc împărățiile, purtate de furtună părținitoare; se adevărește de aceea retribuțiune, de carea numai popoare de rară virtute cetățenească pot aștepta cu dreptul, să li-se facă parte.

Maiestatea Sa în 2 Decemvrie 1848, cuprinzând tronul antenaților sei, aflat-a imperiul sguduit, popoarele monarhiei resvrătite, patria dată pradă războiului civil. — Cu glasul celui ce e îndreptățit a comanda, liniștit-a El valurile, așezat-a pace internă ca aceea, cât puterile latente în cetățenii patriei să se poată desvolta la un grad înfloritor, fără de a luneca pe povârnișul doctrinelor răsturnătoare de ordine, fără de a călca drepturile aquisite, și fără a lăsa trău liber patimilor, cari cu orbie răpesc popoarele la poște vătămătoare, și fără de veste le încercă în saturi nesocotite.

Binecuvântarea păcii ca acesteia se ivește cu putere mângăitoare, ca un rezultat incomparabil, când apropiindu-se primejdia năvălirei dujmane, vedem toate așezămintele patriei țintite spre apărare eficace, simțim inimile multimei cetățenilor însuflețite spre unul și același scop, și cu întreg avutul lor, ba cu brațul și cu sângele lor rezoluți a apăra tronul și patria.

Acesta este rezultatul domniei îndelungate a Maiestății Sale, un rezultat demn de gloria antenaților, și destoinic a asecura tronul și schiptrul pe sama succesurului și pe sama dinastiei.

Ridic păharul întru sănătatea, vieță îndelungată și prosperitatea Maiestății Sale cesaree și apostolice regești. Afle mângăiere în credința supușilor, virtutea acestora propetească poalele tronului, dreptatea contenească popoarele monarhiei în concordia, vitejia acelora va scoate steagul Impăratului, al Regelui Nostru Apostolic, la biruință.

Să trăiască Maiestatea Sa! Să trăiască dinastia Habsburgilor! Să trăiască patria Noastră Ungaria!”

In Cluj.

Ziua nașterii Maiestății Sale Monarhului s'a serbat în acest an cu deosebită solemnitate în Cluj. Pe lângă serbările obișnuite în biserică, s'a făcut azi și desvălirea monumentului comemorativ, numit: „Sentinela Carpaților”. Monumentul, opera unui artist clujan, Francisc Szeszák, reprezintă un honved glotaș, rezimat pe pușcă, în mondur greu de iarnă, cu o gubă țărănească peste uniforma obișnuită. Statua, în mărime naturală, este pusă sub acoperământ de sticlă așezat pe patru stâlpi de stejar, lucrați în stil poporal unguresc, cu cunoscutele decorații: „tulipános”. Executată în lemn statua are să se țintuiască cu cuie, cari se rescumpără cu anumite sume de bani, în scopuri umanitare ale armatei.

La serbarea de inaugurare, în care a culminat sărbătorirea zilei Maiestății Sale, am fost reprezentați și noi Românii prin protopopii nostri, cari în rândul reprezentanților celorlalte confesiuni au fost invitați să iee parte la „binecuvântarea” statuei.

În bisericile românești s'a celebrat la 8 ore dimineața sf. liturghie obișnuită pentru Maiestatea Sa. În biserică gr.-catolică, plină de soldați a predicat păr. protopop Dr. Dăianu, relevând loialitatea poporului românesc pentru tron și patrie, în tot trecutul nostru și cu deosebire în acest războiu, ca și care soarele n'a mai văzut. În acest restimp pe școala românească fâlfăia alătura de stindardul statului și stindardul tricolor românesc. Amândoi protopopii români, însoțiți de membri ai episcopiei lor, au asistat apoi și la liturghia oficioasă celebrată în biserică rom. catolică, după care s'a început serbarea de inaugurare a monumentului comemorativ. Spre surprinderea noastră s'a lăsat din program binecuvântarea rituală, la care se pregătiseră preoții români, și s'a cerut numai — o scurtă cuvântare.

A vorbit mai întâi comisarul guvernial, contele Bethlen Ödön, ca delegat al Maiestății Sale, care a contribuit cu 1000 cor. la scopurile serbării.

Apoi a vorbit oratorul festiv Dr. Márki, profes. și rector al universității, care a relevat, între altele apriat și patriotismul dovedit al naționalităților, îndeosebi al Românilor, înșiruindu-ne pe noi în locul al patruea după Maghiari, îndată după Croați și — germani!

Urmează reprezentanții bisericilor în ordinea: rom.-cat., reformați, unitari, gr.-catolici, gr.-orientali, luterani, ovrei...

Toți până la ai nostri au apreciat în deosebi pe ostașul maghiar, rugând pe „Dumnezeu Maghiarilor”, ca să ne dăruiască învingerea finală.

Cu mare interes se aștepta cuvântul protopopilor români, cam nedumeriți prin schimbarea programului.

Protopopul Dr. Elie Dăianu a rostit în ungurește vorbirea sa scurtă, dar cuprinzătoare, în care n'a intrelăsat a accentua partea vrednică ce-și-au luat Românii în războiu, iar în urmă a rostit formula binecuvântării românește.

Protopopul Tului Roșescu a rostit o scurtă cuvântare românească, iar la sfârșit a adresat „Honvedului” câte-va cuvinte în ungurește. Ambii reprezentanți ai Românilor au fost aplaudați și aclamați. Mai cu

seamă cuvintele declarative, lapidare, despre luptele românilor, ale protopopului Dr. Dăianu au fost subliniate și de aprobările publicului maghiar, și mai ales de câți-va înalți demnitari militari. Oratorul a fost viu felicitat de notabilitățile orașului.

Iată în traducere fidelă cuvântul protopopului Dr. E. Dăianu:

„În numele bisericii gr.-catolice române, binecuvintez cu toată inima și cu tot sufletul acest simbol artistic, această statuă încununată cu flori. Dar în fața ei gândul meu se duce departe, la ceea ce este simbolizat prin ea: la marea noastră armată luptătoare, în șirurile căreia, de mulțori chiar în șirurile cele dintâiu, luptă și dintre credincioșii și conaționali mei atâtea sute de mii, combatând pentru patrie, pentru tron, pentru stânta coroană, și pentru noi toți.

Cu mândrie conștientă și cu încredere sfântă mă gândesc la ei. Cu mândrie, pentru luptele lor frumoase, credincioase și răbdătoare, cu cari atât de frumos au dovedit peste orice îndoială sentimentele lor patriotice. Și cu încredere în acel viitor mai bun, pentru care rugăciune fierbinte se ridică de pe buzele alor sute de mii.

Cu gândul la acest viitor mai bun, rog pe Dumnezeu, Părintele cel bun al nostru al tuturor, ca să-și reverse binecuvântările sale bogate asupra statuei celei vii și luptătoare, care este mândra noastră oștire, și să o încunune pe ea

cu cununa triumfătoare a păcii, să binecuvinte și să țină pe Stăpânul suprem al oștirii: Maiestatea Sa ces. și apostolică regească Francisc Iosif I, încăruntitul nostru Monarh, iar nouă tuturor să ne dea, ca nu numai la serbări de inaugurare, ci acuși și pe câmpul vieții și muncii pașnice, să trăim și să ne fericim în armonie deplină.“

In Praga.

În biserica bohemă din Praga, în 18 crt. ziua natală a Impăratului și Regelui nostru, s'a oficiat serviciul divin. Asistența a format-o generalii, ofițerimea, număr os public, între cari se vedea și un însemnat grup de ostași români. La sfârșitul slujbei divine, preotul militar, Dl *Emil Habor*, a rostit o vorbire, în care arată însemnătatea zilei de azi, credința neclintită a românilor către tron și patrie. A fost ascultat până în sfârșit cu multă atenție. Când preotul remarcă eroismul românilor, lacrimi de bucurie luciau din ochii ostașilor români.

Vorbirea părintelui Habor, care a făcut vădită impresie asupra publicului ascultător, e următoarea:

Marea noastră împărăție a îmbrăcat astăzi haină de sărbătoare, și a grăbit în fața altarului celui atotputernic, ca să ridice rugăciuni fierbinți de mulțămintă la tronul ceresc, că ne-am să învrednicim sărbătorim a 85-lea an al nașterii Maiestății Sale Preagrățiosului nostru Impărat și Rege apostolic: Francisc Iosif I.

Istoria, care ne povestește faptele trecutului, nu face pomenire de vre-un domnitor mai înțelept, iubitor de pace și adevărat părinte ocrotitor

al popoarelor Sale, ca Maiestatea Sa preabunul nostru Impărat și Rege. Într'o domnie, binecuvântată de Dumnezeu, de 67 ani, cu înțelepciunea Sa, cu iubirea Sa de dreptate, cu dragostea Sa nemărginită către neamurile de sub Inalta Sa domnie, și cu o uriașă putere de muncă, care n'a slăbit nici acum la bătrânețe, Maiestatea Sa, a ajuns să fie chipul adevăratului Stăpânitor luminat, iubit de supușii săi, și cinstit chiar și de cei mai mari potrivnici ai săi din țări străine.

S'a ridicat pe tron la 1848, anul, despre care ați auzit în povestirile părinților voștri, că a fost un an de vrajbă și lupte între popoarele acestor țări. De câtă înțelepciune a fost trebuință, ca acestea neamuri să fie împăcate, liniștea înlăuntru să fie restabilită, ca în o bună înțelegere și pace să înainteze în bună stare și liniște?

Și Maiestatea Sa, încunjurându-se cu sfinți înțelepți, a învins toate greutățile.

Chiar și în tinerețe, n'a purtat războiu decât numai atunci, când alții s'au ridicat cu dujmănie asupra Sa. Și strămoșii noștri la Königrätz și pe câmpiile Italiei, ca și strănepoții lor de azi au făcut minuni de vitejie, arătând alipire neclintită față de tron și augusta familie domnitoare habsburgică.

Maiestatea Sa a trecut prin cele mai mari dureri și sbuciumări sufletești, dar n'a desperat, nu și-a pierdut credința în Domnul, și după ce și-a pierdut toată fericirea pe acest pământ, și-a pus în gând ca toate zilele câte îi vor fi date de

FOITA.

Mamei mele.

(Scrisoare).

Nu ți-am scris măicuță
Carte de trei luni,
C'am trecut de-atunci
Erin grele furtuni.

Unde'n loc de ploaie
Gloanțe picurau,
Și'n feciorii noștri
Mari prade făceau!

Mort de mult — măicuță —,
Știu, că mai crezut;
Dar credința sfântă
Mi-a servit de scut!

Că mai am vieată?!
— Tu Stăpâne o ști! —
Lui îi mulțămeste
Maică, mai întâi.

Am scăpat cu vieată!
Vai! De bucurie,
Scumpa mea măicuță,
Nici nu-ți mai pot scrie.

In visuri nopți dearândul
Cu tine povesteam;

Plângând de bucurie
Din visuri mă trezeam.

A scris astă carte
Copilul tău: Ioan,
Ce-i ars de dorul tău,
Trecut acum de un an.

Sântu la 9/VIII 1915.

Demetria Foncean.

Augustin Caliani:

Urmele domniei romane în Ardeal.

(Continuare.)

Amfiteatrul dela Ulpia-Traiana este desgropat, asemenea și substructura scărilor.

Amfiteatrul, locul spectacolelor diferite, a fost una dintre celea mai mari zidire din Ulpia Traiană.

În privința construcției, amfiteatrele romane sămănuau cu circurile noastre, numai că erau stabile, zidite din material masiv.

Arena amfiteatrului dela Ulpia Traiană avea formă eliptică; raza cea mai mare îi era de 60 m. lungă, raza cea mai mică de 52 m.

În jurul arenei erau câte 9 șire de bănci, zidite din piatră, pe cari puteau ocupa loc, cam 4000—5000 de persoane.

Teritoriul cuprins de amfiteatrul întreg era de 4765.79 m².

Pe arena din Ulpia Traiană se desfășurau scene asemănătoare celor din Colosseul dela Roma. Publicul se putea desfăta în alergările de cai, în luptele gladiatorilor și în producțiuni pantomimice.

Altă zidire publică scoasă la lumină în apropierea Ulpiei Traiane este scaldă. Romanii ori și unde se așezau se îngrijiau, ca scaldă să nu le lipsească.

Astfel găsim urme de scaldă nu numai la orașe, ci și în castru, ca de ex. în castrul dela Alsóilosva (Ilișua de jos), de unde suntem în drept a conchide, că și în celealalte castru era asemenea.

Scaldă dela Ulpia Traiană avea o împărțire de tot interesantă:

Publicul intra mai întâi într'o antișambră, plătea taxa cuvenită, apoi în *apoditerium* își lăpăda veșmintele. După aceea trecea la un bazen cu apă rece, în *frigidarium*. Bazenul era de 10 m. lung și de 3½ m. lat.

Înșind din apa rece, intrau în *tepidarium*, care era o sală cu aer temperat. În jurul sălii erau bănci. *Tepidarium* era lung de 12 m., lat de 3½ m. Din *tepidarium* treceau în *caldarium*, unde aerul era cald și unde era o vană cu apă rece pentru răcorit. Urmă apoi așa numitul *laconicum*, sala de aburi.

Încălzirea saletor era centrală. Spre

Domnul, să le jertfească pentru binele și înaintarea supușilor Săi fără deosebire de lege și limbă.

Astfel doria Maiestatea Sa, să-și jertfească zilele, când va fi chemat de cel Atotputernic, la marii săi înaintași, în mijlocul muncii pentru fericirea supușilor săi. Maiestatea Sa s'a nizuit totdeauna să trăiască în armonie cu alte împărății și a încunjurat din răsuputeri războiul. Dar gândul dușmanilor patriei noastre a fost și este să dărăbuiască împărăția noastră și s'o împartă între sine. Și contra dușmanilor noștri, toți fiii acestei monarhii au sărit ca unul, când glasul Preabunului nostru Împărat i-a chemat să apere hotarele, amenințate de grozavul dușman.

Și între popoarele acestei împărății, neamul românesc încă își dă tributul său de sânge. Credința noastră tradițională față de tron și Inalta dinastie s'a arătat și de astădată în deplină strălucire.

Numai zilele trecute ne-a venit știrea, că regimentele românești au făcut minuni de vitejie sub zidurile *Ivangorodului*. Și vitejiei românești e de a-se mulțami, că armatele noastre învingătoare înaintază spre inima Rusiei, ca să-i dea lovitura de moarte.

Și voi, iubiți soldați, când veți fi chemați să vă faceți datoria credincioși jurământului ce ați făcut, arătați-vă vrednici de gloria străbunilor, căci vitejia soldatului român *e recunoscută din vechime*, fiți viteji și desprețuitori de moarte, iar gândul vostru fie mereu la Prea-

bunul nostru Rege, care a veghiat și va veghia peste fericirea și bunăstarea neamului nostru.

La mulți ani Stăpâne!

Neutralitatea României pusă în grea încercare. (Propuneri excepționale s'au făcut României de către ambele grupe de puteri beligerante). Sub acest titlu citim următoarele în „Dreptatea“ din București de Joi 30 Iulie stil nou:

De patru zile de când s'a propus cu noscutul demers al Împătritei Înțelegeri pe lângă guvernele din Sofia, Niș și Atena, cercurile noastre politice și întreaga opinie publică s'au aflat sub povara unei întrebări aproape chinuitoare:

Ce situațiune au creiat României tratativele de până acum ale guvernului nostru, dacă în momentul în care Puterile Împătritei Înțelegeri s'au hotărât să facă demersul pentru scoaterea din neutralitate a statelor balcanice, demersul lor s'a oprit numai la Bulgaria, Serbia și Grecia?

Profitând de mutismul cercurilor noastre guvernamentale ziarele germanofile ca și cele rusofile dela noi au dat interpretări firește favorabile punctului lor de vedere, izbucnind pe ici pe colo cu versiuni din acelea cari anunțau fie încheierea unui acord tacit între România și Germania, fie înțelegerea definitivă stabilită între România și Rusia cu toate puterile Împătritei la un loc.

Ei bine, aceleași cercuri, cari au binevoit să informeze întotdeauna „Dreptatea“, ne comunică și de astă dată situațiunea reală în care se află România, situațiune, care o pune într'o stare excepțională de aceia a Statelor Balcanice, dar care dovedește că neutralitatea României este pusă actualmente la o grea încercare. După aceste informațiuni, România n'a încheiat încă nici un angaja-

ment cu nici una din grupele de Puteri beligerante. Guvernul nostru și-a formulat pretențiunile în conformitate cu interesele țării și din acel moment n'a făcut decât să accepte propunerile ce i se formulau și dintr'o parte și dintr'alta. După prima satisfacție, când guvernul nostru a avut să constate recunoașterea de către ambele grupe de Puteri a intereselor vitale ale României, situația de pe câmpurile de luptă a făcut pe beligeranți să avanseze propuneri din cele mai favorabile.

Austro-Germania, bazată pe succesele ei ultime, a dat țării noastre cele mai frumoase perspective de viitor, cari rezolvau aproape toate aspirațiile noastre naționale și economice, în vreme ce Împătrita Înțelegere, asigurând succesul ei final s'a întrecut în propuneri neașteptate.

Guvernul se află în această situațiune acum. Cum însă ambele propuneri ca și schimbarea atitudinii României depind numai de situația de pe frontul de luptă, România a rămas în așteptare. Demersul către Statele Balcanice ca și apropiata forțare a Dardanelor, cum și anunțata ofensivă contra Serbiei, sunt de atunci numai acte în legătură cu propunerile ce ni s'au făcut. Aceasta este situațiunea reală a României.

Statele balcanice în momentul deciziunii. — Ententa face eforturi uriașe spre a îndupleca statele balcanice la o împăciuire reciprocă și a le atrage la participarea în războiu. În Grecia guvernul Gurnaris a dimisionat, deoarece numai dispune de majoritate absolută, ca president al Camerei a fost ales Zavittianos, un partizan alui Venizelos. Din Atena vin știri, că regele a primit în audiență pe Venizelos, dar situația nu s'a limpezit încă deoarece între rege și Venizelos există încă o mare divergență de păreri. Foile ententei cred cu toate acestea, că cheia situației e în mâna lui Venizelos, care va păstra cel puțin o neutralitate pretinsoasă ententei. În cercurile diplomatice ale puterilor neutrale se crede, că situația va rămânea neschimbată chiar și în cazul, când Venizelos ar fi chemat în fruntea afacerilor.

Teuziunea dintre Sârbia și Bulgaria pare a mai fi lăsat din asprime. La intervenția Rusiei și a puterilor coaliate Sârbia se vede a fi aplicată să cedeze teritoriile macedonene, cerute de Bulgaria, dară vrea să știe precis, că în schimbul teritoriilor cedate, ce va primi?

Tratativele dintre turci și bulgari se continuă, deși telegramele comunică, că mai există unele mari greutăți pentru a fi rezolvate cu bun succes. Turcii s'au declarat de învoiați a evacua Dimatica și a o reda îndată Bulgariei.

Cele mai uriașe dificultăți se ivesc la aplanarea divergențelor dintre Bulgaria și Grecia. Grecia a declarat, că nu cedează cu nici un preț nimic din teritoriul său bulgarilor. În urma acestei atitudini, puterile ententei au luat hotărârea rezolută de a ocupa interinal teritoriile cerute de Bulgaria și a le ceda acesteia. O telegramă recentă anunță, că englezii au debarcat trupe pe teritoriul grecesc și au luat în posesiune Kavala, mai multe edificii au fost transformate în spitale militare, deoarece celelalte din Egipt și Lemnos sunt tixite de răniți.

acest scop padimentul saelor era dublu. Pe pământul bine bătucit puneau niște cărămizi foarte tari. Pe acest padiment așezau tot la o depărtare de câțiva decimetri stâlpi făcuți din cărămizi, puse una peste alta. Peste acești stâlpi se puna al doilea padiment tot din cărămizi lungi și late de câte 1/2 m. Peste cărămizi vărsau tencuială de cement.

Din golul, ce era între celea 2 padimente, se ridicau sus în pârreți țevi, cari conduceau căldura în toate părțile scâlzii.

Căldura necesară o produceau cu ajutorul cuptoarelor, așezate la nivelul golului dinte padimente.

Scâlzile promovau mult igiena publică, de care Romanii aveau o grijă specială. Apa-ductele, canalele, curățenia stradelor, ne îndreptățesc a crede aceasta.

Șefii organizației igienice erau medicii. Fiecare oraș mai mare era îndatorat a ținea câte 10 medici, cărora trebuia să li-se pună la dispoziție sale de ordinat, potrivite.

În Apulum a funcționat într'o vreme ca oculist T. Attus Divixtus, dela care ne-a rămas patru rețete, scrise pe o piatră verzie. Textul lor este următorul:

1. TATTI-DIVIXT-DIA
LIBANV-AD-IMP-EX-OVO
2. TATTI-DIVIXTI-DIAMI
SVS-AD-VETERES-CIC
3. TATTI-DIVIXTI-NAR
DINVM-AD-IMPET-LIP
4. TATTI-DIVIXTI-DIA
ZMYRNES-POST-IMP-LIP

A se ceti:

1. Titti Atti Divixti dialibanum ad impetum ex ovo.
2. Titti Atti Divixti diamisus ad veteres cicatrices.
3. Titti Atti Divixti nardinum ad impetum lippitudinis.
4. Titti Atti Divixti diazmyrnes post impetum lippitudinis.

Românește:

1. Tămâie disolvată în ou în contra inflamării ochilor.
2. Piatră vânăată în contra buburuzelor din ochi.
3. Nardus în contra puroierii ochilor.
4. Smirnă în contra repețitei puroierii.

Cei mai bogați își căutau sănătatea și pe la scâlzile termale. Mai cercetate erau scâlzile dela Ad Mediam (Mehadia), dela Hydata (Kalán—Călan) și celea dela Gormizara (Algyógy—Geoagiu)

Iată o inscripție deocâtă nimphei vindecătoare:

HANC-TIBI-MARMOREO-CAESAM-DE-
MONTE-DICAVI
REGIMA-VNDARVM-NVMPHA-DECVS-
NEMORIS
VOTO-DAMNASTI-PERFECTA-QVEM-
PRECE-BASSVS
MOENITAE-PROTER-MOENIAE-
GERMIZARAE

(Va urma.)

C. J. L. III. 1395.

Moșii. — În articolul de fond al „Românului” de Duminică 15 crt. d-l *Al. Ciura* preamărește vitejia moșilor dela regim. 50. Reținem partea finală:

„Așa au plecat Moșii dela regimentul al 50-lea din Bălgrad, să-și apere patria și să astupe gura tuturor bărfitorilor, cari trăgeau la îndoială vitejia neamului nostru.

Câte mii și mii din ei s'au pierdut pe câmpiile Galiției, până ce eroismul lor supraomnesc dela *Ivangorod* a câștigat lauri nemuritori, și a făcut să răsune de gloria lor toate foile străine dela Berlin până la Budapesta — și până dincolo de hotarele acestor împărății.

Ei și-au făcut datoria cu sfințenie.

Până acum nu știm cu câte vieți și cu câte suferințe a fost pecetluit acest eroism.

„Cartea de aur” a armatei noastre va menționa însă precis numele vitejilor — vii sau morți — și spiritul dreptății, care susține și duce la izbândă soarta neamurilor, ce cred și *trebuie* să creadă într'un viitor mai bun, va răsplăti, la vremea sa, după vrednicie, atâtea jertfe de eroism legendar.

Ne închinăm vitejiei voastre, Moși glorioși, cari și de data asta ați dovedit lumii, de ce sunt capabili odraslele acvilelor române, când „urlă la vale” din creerii munților!”

Speculațiile frauduloase cu cerealele din România. — Dl Dr. *Nicolae Vecerdea*, în nrul de Duminică (167) al „Gazetei”, răspunzând „Revistei Economice”, insistă, cu toată dreptatea, să se dea publicității persoanele, cari au avut parte la specula frauduloasă cu cerealele din țară. Reținem câteva pasaje:

„Curentul spre o primejdioasă degenerare capitalistă împreună cu o nesățioasă lăcomie după proviziuni nepermise și după câștiguri mari pe nemuncite, făcute pe căi necinstite, precum este d. e. și această speculație frauduloasă, și prin mijloace incompatibile cu onestitatea tradițională a băncilor noastre românești, are însă, așa se vede, deja atâția și așa de puternici reprezentanți în anumite cercuri din lumea noastră financiară încât „R. E.” nu mai cutează să-i „nomineze” și să-i dea pe față!

Este adevărat că noi, cei dela „Gazeta Transilvaniei” în genere, și eu individual îndeosebi, încă am auzit și auzim fel de fel de zvonuri despre această speculație frauduloasă, dar până acuma n'am izbutit să o prindem în formă așa de concretă și pozitivă, precum a izbutit să facă „R. E.” acest lucru, mai presus de orișice îndoială, în articolul său dela 10 Iulie a. c. și din aceasta cauză nici nu putem să o discutăm în coloanele ziarului nostru ca pe o faptă concretă, luând asupra noastră, lucru dela sine înțeles, toată răspunderea personală pentru esactitatea ei!

Scopul cel mai apropiat și mai concret, pentru care am pus eu întrebarea din fruntea acestor șire, a fost, ca să țeresc „Gazeta” de orișice complicitate ori conivență cu frauduloșii speculanți. Acest scop, sum convins, l-am și ajuns deja în întregime!

Dacă și „R. E.” poate zice, despre sine și despre toți factorii dela băncile reprezentate de ea, acest lucru, cu conștiința ușurată de orișice reticențe apăsătoare și fără nici o teamă de a putea fi dovedită, că a tăcut în momente și situațiuni, în care era dator să vorbească: cu atât mai bine. Eu unul mă bucur de acest lucru din toată inima și fără nici o rezervație mentală, pentru că am ținut și țin mult, foarte mult, la onestitatea tradițională a băncilor noastre românești!

Din toate aceste motive mai las însă deocamdată deschisă întrebarea pusă, ca să poată răspunde la ea, dacă voesc, și acei din categoria de interesați, la care a îndrumat „R. E.”!

Un general român contra sfâșierilor între români pe tema politice externe. — Dl general A. Hiotu publică în „Universul” un foarte interesant articol, din care reproducem părțile mai importante:

„Am urmărit cu deosebită atenție, spune dl general Hiotu, tot ce se scrie până și în foile cele mai neînsemnate, în scop de a mă convinge de starea, în care ne găsim în toate straturile noastre sociale și ce ne poate aduce ziua de mâine, fiindcă criza prin care trece Europa întregă, poate schimba soarta multor popoare.

Convingerea la care am ajuns prin urmărirea zilnică a evenimentelor, este dureroasă. În loc ca toată suflarea românească unită printr'o chibzuință înțeleaptă, serioasă și mai ales calculatoare, să discute nevoile și pericolul momentului în chip curat românesc, a alunecat pe povârnișul urei și al patimei până a atinge chiar și existența statului, numai pentru a se satisface cele mai josnice pasiuni, interese personale, precum și rivalitățile politice interne, recurgându-se la insulte, calomii, minciuni, invențiuni, defăimări, incriminări de trădător și de vândut.

Pentru ce acest trist spectacol? El ne pune într'o lumină prea puțin prielnică. Ne prezintă ca un stat cu prea puțină educație civică și politică.

Faptul, că unii sunt de o părere și alții de altă părere, nu constituie nici un rău. Pentru mine buni sunt și unii și alții. Fiecare, cred, își are părerile îndrumate spre binele țării și siguranța statului. Nu bănuiesc pe nimeni, toți sunt buni patrioți. Dintr'acest punct de vedere trebuie pornite discuțiunile cu cinste, cu calm, cu studiu profund și cu cunoștințele necesare ale siguranței țării și dinastiei, nu numai pentru ziua de azi, ci și pentru timpuri cât mai îndepărtate. Continuând discuțiunea pe tonul de azi, vom ajunge de sigur la o sfâșiere sălbatică între noi, sau la compromiterea însăși a existenței naționale.

Oare discuțiunile pe acest teren n'ar putea păstra civilitatea cerută unor lupte luminate și culte? De sigur că discuțiunile cu un caracter academic ar lumina și ar convinge mai bine și mai ușor pe ceice s'ar crede, că trebuie convinși. Adevărul, oricât de crud ar fi, s'ar putea spune sub forme cuviincioase, poate mai usturătoare decât se face cu grațiositățile intrate în uz.”

„Noi n'avem frați la București!”. — Sub titlul acesta, cunoscutul nostru confrate refugiat „V. Drumarul” — V. E. Moldovanu, publică un nou articol în „Adevărul”, în care își dă drumul năcazului, indignării și mâniei — de cari — se vede, că are o mare doză. Mânia aceasta este îndreptată acum contra românilor din țară. Reproducem aci — fără comentariu, un fragment din cea mai nouă creațiune a Dramarului nostru:

Vorbirea cancelarului Bethmann—Hollveg. Cu ocazia adunării Reichstag-ului imperial german a rostit cancelarul Imperiului un splendid discurs, care a avut un mare răsunet în diplomația întregii lumi. Reichstag-ul a fost convocat pe 19 Aug. spre a vota 10 miliarde mărci credit nou. Președintele Dr. Kaempf aduce elogiul armatei și poporului german pentru splendidele prestațiuni aduse și pe câmpul de războiu. Urmează cancelarul Bethmann—Hollveg, care aduce mulțumite acelor țări neutrale pe teritoriul cărora au fost transportați prizonieri germani invalizi și ospitați. Cancelarul revine asupra cauzelor cari au provocat războiul mondial, documentând cu acte autentice, că Germania s'a silit până în cap să ajungă la un acord cu Anglia, Franța și Rusia. Politica regelui Eduard însă, de a izola Germania în concertul marilor puteri și politica perfidă a Angliei au zădărnicit bunele intențiuni ale Germaniei, asupra căreia nu poate fi aruncată nici umbra unei provocări a războiului ce decurge.

Referitor la Polonia zice cancelarul că nu imitează promisiunile perfide ale vrășmașilor făcute Polonilor, dară ocuparea acestei țări este începutul epocii ei de înflorire și poporul scăpat de jugul rusesc își va putea valida și desvolta viața lui specifică națională.

Germania va continua războiul până când popoarele beligerante își vor pedepsi pe cei ce au provocat acest războiu și Europa va scăpa de intrigi franceze, de răvna de cucerire a Rușilor și de titula englezilor.

Italia a declarat războiul Turciei. In 21 August după amiazi a apărut comunicatul guvernului turcesc, prin care se face cunoscut, că ambasadorul Italiei din încredințarea guvernului său, a notificat guvernului turcesc, că relațiile diplomatice dintre cele două state s'au intrerupt, și și-a cerut pașaportul. Poarta încă și-a rechemat ambasadorul din Roma.

Corespondență din Săcădate.

(Continuare).

Dar pe cât de mult sunt preocupați oamenii față de trebile satului, ale bisericii le lasă mai toate în grija preotului și a curatorilor. Aci se poate zice cu drept cuvânt, că parohia e dupăcum e și popa, prin a cărui pricepere se pot face multe și multe se pot strica din negligența lui.

A fi preot într'o astfel de parohie, natural, că nu e lucrul cel mai ușor. Fără o largă cunoștință de oameni și o adâncă apreciere a situației, simți în curând, că îți arde solul sub picioare. Ceeace pe airea se zice o procedură corectă, o tratare cum se cuvine cu oamenii, aci poate fi interpretată tocmai contrar. Preotul e ținut de toți în mare cinste, până ce nu depășește însuși considerarea, ce o așteaptă și oamenii din partea lui și mai ales până ce nu umblă să le corcească ori strice datinile lor specifice, rămasă ca o sfântă moștenire dela părinți.

Ivit odată conflictul cu greu mai poate fi aplanat. Sunt puternice neamuri, cari își strâng îndată rândurile și își apără punctul lor de vedere până la ultima ratio. Mai e și împrejurarea, că aproape în fiecare familie există cultul unui moș ori strămoș, care bine a meritat pentru sat ori biserică, a făcut un lucru memorabil ca jude, notar ori preot al satului. A da pe cineva pe nșă afară, a-l intitula cu „Mă“ și când nu mai e fecior, a trece marginile, sbiciuind, ori a face aluzii în alocuții publice la persoane, este un greu păcat, care nu se uită ușor.

Conflictul dintre preot și popor s'au iscat mai în totdeauna din motive de natura aceasta. Ambiții jignite, mândria omului luată în bătaie de joc, ofense groase, aduse unor persoane cu mare trecere, au răscolit patimile și deslănțuit ura. Și e caracteristic, că la toate aceste prilejuri poporul s'a grupat în jurul nemulțămiiților și nu în al popii. În fața tuturor s'a văzut apoi preotul prea neputincios, deși câteodată lucra din cauze binecuvântate și trebuia să cedeze ori — să plece.

Rar ni-s'a dat ocazie să putem avea un preot cu atâta tact, cu pricepere, prudență pastorală și cunoaștere de oameni, ca preotul de acum dl Ion Dragomir. Părintele Dragomir a îndreptat nu numai ce a stricat trecutul, restabilind calea bunei înțe-

legeri, a încrederii reciproce dintre preot și popor, dar a restaurat întreagă parohia în cel mai adevărat înțeles al cuvântului. Anii puțini de păstorire ai Domniei Sale înseamnă pentru biserică noastră adevărata epocă de înflorire în toate direcțiile și opera sa grăiește nu numai timpului de față, ci e cea mai desăvârșită temelie a consolidării acestei parohii pentru viitor.

Când a venit părintele Dragomir acum cinci ani în comuna Săcădate, mizeria striga din toate colțurile. Turnul bisericii era ruinat până în temelii, clopotele, potrivite unei catedrale mai mult, stau ocrotite într'un șopron improvizat, biserică crepată, gata să se prăbușească în tot momentul, pictura frunțarului de o artă fără seamăn, amenințată cu nimicire. A trebuit să pună pe grele gânduri pe noul păstor, venit cu o mare răvnă de lucru și de a înălța aceasta veche parohie unită dela marginea Oltului.

În afară oamenii, decepționați de multe, priviau cu totală nelcredere la noul sosit. Se slăbise orice cohesiune între preot și popor. La biserică veniau puțini, scăzând numărul parohienilor în mod însemnat în timpul din urmă. Curți mari unite și familii de frunte de abia mai avea biserică noastră, s'au înstrăinat pe rând prin căsătorii mixte și se părea că oamenii și-au pierdut încrederea în minunile izvorului de mângâiere și dar, ce se revărsa odinioară din biserică noastră peste aproape întreagă aceasta comună.

Mieșorați astfel în număr, strimtorați de pe terenul de validitate, lipsiți de încredere în sine, fără conducători, fără biserică azi-mâne, era doar chestie de timp scurt, ca să dispară total aceasta parohie (mai deunăzi protopopie), și să lasă terenul altora. Eram puși cu toții într'o strajnică penumbră și priviam cu jind la situația, din cari am sărit, fără să ne dăm seamă de cele ce se petrec în jurul nostru.

(Va urma).

Războiul european.

Budapesta, 20 August. (Oficial).

Frontul rusesc. Trupele aliate, în drumul spre Brest—Litowsk au respins părți însemnate din trupele rusești. Inimicul a opus inare rezistență pe linia vestică de Brest—Litowsk, prin ce au voit să oprească mersul trupelor noastre. Trupele arhiducelui Francisc Iosif, cari înaintează pe țărmii de nord ai Bug-ului, eri pe însărate, prin atac au respins pe inamic din pozițiile Waltrziy. La Vladimir, Valyski și Galiția ostică situația e neschimbată.

Frontul italian. Luptele de artilerie grea continuă. Italienii, cu ocaziunea atacului de eri dat asupra pozițiilor noastre de pe platoul Folgaria, au pierdut 200 ostași. Am respins, cu grele pierderi pentru italieni atacul dat pe culmea dela Amrzi. Au eșuat încercările de eri și azi ale italienilor peste linia capului de pod dela Tolmein. În districtul Görz inimicul în unele locuri a continuat luptele aprigi de artilerie, cărora artileria noastră le-a răspuns cu succes. O parte din podul dela Sagrida s'a ruinat și am bombardat trupele inimice situate spre ost de Piersis.

Berlin, 20 August. (Oficial).

Ultimul punct de operațiune a inimicului din Polonia rusească cetatea Novogeorgievsk, după rezistență îndârjită, am ocupat-o. Am capturat întreagă garnizoana. Singur în luptele de apărare de eri am făcut prizonieri 2000 și am capturat mari cantități de muniții. Majestatea sa Împăratul a mers în Novogeorgievsk, unde, în numele său și al patriei a exprimat mulțămite trupelor și generalului de infanterie Beseler, care le-a condus la atac.

Budapesta, 23 August. (Oficial).

Frontul rusesc. Spre ost de drumul de fier, ce duce dela cursul inferior al Pulvei nord de Arasno, s'au dat lupte aprigi. Inimicul a apărut cu tenacitate fie care petec de pământ, dar i-am respins de pe mai multe secțiuni ale frontului. În special se luptă eric trupele oțelite ardene. La localitățile Golo și Suchodo regimentului de infanterie 64 cu ocaziunea ocupării unui tranșeu, apărut de grenadiri ruși a prins 900 ostași cu 7 ofițeri și au capturat 7 tunuri. La Brest-Litowsk nimic nou. În Galiția ostică a fost liniște.

Frontul italian. Eri trupele noastre au respins mai multe atacuri italiene date asupra platoului Doberdo. În unele locuri luptele s'au dat din apropiere. Capul de pod dela Tolmein a fost des bombardat de artilerie. Pe celelalte fronturi evenimente esențiale n'au obvenit. Focul artileriei grele dat asupra fortificațiilor dela frontiera Tirolului, a stagnat interimal.

Azi se împlinește un pătrar de an de când, aliații nostri de odinioară ne-au declarat războiu. Armata italiană cu atacurile nenumărate, nici s'a validat nicăiri, din contră a avut pierderi enorme.

Trupele noastre în continuu le opun rezistență din pozițiile dela frontieră.

Berlin, 23 August. (Oficial).

Frontul apusean. Azi dimineață a apărut înainte de Seebrüge o flotilă inimică din 40 năi, cari au fost alungate de artileria noastră de pe țărmii în direcția de vest. În Vogezi sunt noi lupte pe linia Lingenkopf—Schratzmenle—Barenkopf. Au ajuns aproape de pozițiile noastre. Pentru unele părți de tranșee dela Schratzmenle și Barenkopf s'au dat îndârjite lupte din apropiere. Am făcut prizonieri 30 vânători alpini. La Walorin am pșcat un aeroplan englez.

Internatul cel nou din Brașov

pentru elevii școlilor românești (gimnaziu, reale, comerciale) din Brașov se deschide în 1 Septembrie v. 1915.

Clădirea e impozantă, aproape de școală și are: a) sale spațioase și luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră și saltea); b) sale luminoase de studiu; c) sale separate de mâncare (sofragerii); d) coridoare spațioase, închise, luminoase; e) conduct de apă (din izvoare de munte); f) local propriu de baie cu dușuri; g) în-

călzire centrală (calorifer); h) infirmerie (spital) în grădină; i) grădină mare cu pomi; l) cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă: a) hrană bună și igienică; b) sprijin la prepararea lecțiilor; c) baie; d) tratament medical; e) supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi și libertatea convenită.

Internatul e proprietatea școlilor și bucatăria se conduce în regie proprie.

Din cauza scumpetei enorme *Taxa de 1 elev e de 800 cor. pe an* și se plătește în 4 rate anticipative, eventual și lunar.

Condițiunile de primire. Cererea de primire va fi însoțită de următoarele acte:

1. Ultimul testimoniu școlar. 2. Act de naștere. 3. Act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. și reale). 4. Atestat medical, că elevul e sănătos. 5. Declarațiune legală, că părinții se supun normelor cuprinse în regamentul internatului și admit în caz de proces competența judecătorei din Brașov.

Fiecare elev va aduce cu sine: 6 cămăși de zi, 4 cămăși de noapte, pantaloni de baie, 6 ismene, 12 batiste, 12 părechi de ciorapi, 6 ștergere, 3 cearceafuri de pat, 1 plapomă cu nasturi, 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi, 1 pernă de cap, 4 fețe de pernă, perie de cap, de dinți, de haine, de ghete, peptene des și rar, săpun, 2 părechi de ghete și pantofi de noapte, 6 șervete de masă și câteva cărpe de praf.

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinții vor însemna cu arnicu roșu rufele și hainele, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrențuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plățirea momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum și banii se vor trimite la adresa: *Ioan Petrovici*, prof. gimnazial, Brassó (Brașov), Str. Prundului 39, care va da toate informațiunile și deslușirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puțin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Direcțiunea internatului

(strada Prundului — Porond u. nr. 39.)

Instiințare

pentru începerea anului școl. 1915/16 la gimnaziul din Blaj.

Anul școlar 1915/16, la gimnaziul superior gr.-cat. din Balázsfalva (Blaj), se va începe Marți în 31 August st. n. 1915, cu examenele corigente din câte 1 și 2 studii, suplinitoare și de primire.

Miercuri, Joi și Vineri în 1—3 Septembrie 1915, vor fi înscrierile. Miercuri în ziua primă se vor primi numai elevii, cari au studiat la acest gimnaziu, Joi și Vineri în 2 și 3 Sept. pe lângă aceștia vor fi primiți și elevii, cari vor veni dela alte școli medii.

1. Fiecare elev va avea să se prezinte la înscriere cu testimoniu de pe anul 1914/15, și întrucât se poate însoțit de părinte ori de tutor.

2. Elevii, cari vin la înscriere primaoră, pe lângă *testimoniul de pe 1915/15*, vor mai aduce și *extras matricular*, iar cei trecuți de 12 ani, și *atestat medical*, că sunt revaccinați (oltuiți a doua oră).

3. Elevii, cari vin dela școli civile, sunt obligați a face examene de primire din

limba latină, eventual și din alte studii, asemenea și elevii claselor superioare, cari n'au învățat I. greacă, au să facă examen din acest studiu.

4. În clasa I. se primesc numai elevii, cari au împlinit 9 ani, dar n'au trecut peste 12. Asupra celor trecuți de 12 ani decide conferența profesorală.

5. Elevii sunt datori să se provadă cu toate cărțile de școală. *Cărțile rele și mânjite, elevii să nu le cumpere.*

6. Cu ocaziunea înscrierii elevii, cari au mai studiat la acest gimnaziu, vor avea să plătească ca *taxă de primire*, câte 6 cor., aceia, cari vin *primaoră*, precum și elevii din cl. I. câte 12 cor. Tot cu ocaziunea înscrierii va plăti fiecare elev 12 cor. pentru fondul de pensiuie profesoral (conform art. de lege XXXVI/1914).

Dela taxa de primire și taxa fondului de pensiuie, nu poate fi scutit nici un elev.

Vor plăti apoi *didactru anual* anume: cei din clasele I—IV câte 38 cor., iar cei din clasele V—VIII câte 50 cor. în 2 rate, una la înscriere, cealalta în 1 Februarie; se pot solvi cu ocaziunea înscrierii și amândouă ratele.

Scutire dela plățirea didactrului, conform legilor școlare, pot cere numai elevii, cari sunt *săraci*, și pe lângă purtare bună au din studii progres eminent ori bun. Cererile pentru scutire însoțite cu atestat de paupertate, se vor înainta direcțiunii.

7. Despre taxele solvite la înscriere se dau chitanțe. Acestea chitanțe elevii le vor păstra și predă profesorilor de clasă, în cea dintâie oră de prelegere.

8. În 4 Septembrie dimineața, elevii vor lua parte la s. liturghie împreună cu chemarea în ajutor a Spiritului Sfânt. După s. liturghie se vor citi legile școl. și se vor începe prelegerile.

9. Se recomandă părinților, ca în cauza cortelelor să se înțeleagă cu profesorii de clasă, și pe lângă alte cerințe ale cortelului bun, să grijească, ca la aceeaș *gardă* să fie elevi cam de *aceeaș etate* și *aceeaș clasă*, ori măcar din *clase apropiate*, și să aibă fiecare elev pat separat. Încortelarea elevilor mici, cu de cei mari, adeseori duce la stricarea celor mici.

10. Părinților și tutorilor li-se atrage atențiunea, că pentru dădarea elevilor la cruțare și campăt, și pentru încunjurarea luxului, e bine să le cumpere haine potrivite cu starea și vrâsta lor. Spre acest scop s'au introdus pentru elevi haine uniforme. Acestea haine din stoffe tari, țesute în fabricile dela noi, sunt foarte potrivite pentru elevi. Dacă părinții au țesături de casă, de vară ori de iarnă, să gătească elevilor haine din astfel de țesături. Prin aceasta își vor deda copiii pe lângă cruțare, și la prețuirea lucrului de mână al mamelor, și vor contribui la întărirea legăturii cu casa părintească.

În felul acesta se va împiedeca luxul, boală rea, care începe a se ivi și între școlari. Datorința părinților e să-i forească de ea de cu bună vreme, și să încunjure acest izvor de supărare și nemulțumire.

Balázsfalva—Blaj în 16 August 1915.

Dr. Ambroziu Chețianu,
director gimnazial.

Direcțiunea institutului pedagogic gr.-cat. din Blaj.

Nr. 275—1915.

Aviz.

În conformitate cu ordinul Prea-veneratului Consistor arhiepiscopesc dela 7 Aug. 1915 No. 4597, fiecare elev preparandial, ordinar și privatist, cu ocaziunea înscrierii pe lângă didactrul și taxele de până acum va trebui să plătească *neconționat* 12 cor. pentru fondul de pensiuie profesoral (art. de lege XXXVI—1914).

Blaj, la 23 August 1915.

Direcțiunea.

NB. Ziarele românești sunt rugate să publice acest aviz.

Diverse.

Redacțional. *Rugăm pe stimații nostri cetitori să scuze neapariția de Sâmbătă a ziarului „Unirea”, obvenită din motive neatârnatore de noi. Numărul de Sâmbătă trecută apare laolaltă cu cel de azi.*

II. Sa episcopul de Oradea în audiență la moștenitorul de tron. Din Viena, cu datul de 18 August primim următoarea telegramă:

Carol Francisc Iosif, arhiducele moștenitor, a primit astăzi în audiență particulară pe episcopul Demetriu Radu.

Pap, secretar.

Starea sănătății P. S. S. Episcopului de Gherla. La sfatul înteiitor al doctorilor de casă și la rugarea repetită a Capitlului catedral I. P. S. S. Episcopul Gherlei s'a hotărât a călători la Balatonfüred, la vestitele băi de acid carbonic natural, pentru a încerca o restaurare cât mai grabnică și mai trainică a sănătății sale sdruncinate. Pacientului, mai pre sus de toate și înainte de toate, i-se prescrie absolută odihnă, reținere dela lucru și orice iritație. Drept aceea e de dorit ca toate scrisorile destinate Preasfinției Sale să fie trimise la Gherla. Credem, că cel mai bun serviciu pacientului îl vor face aceia cari se vor ruga pentru dânsul, ceace din partea noastră o și recomandăm cu căldură tuturor cetitorilor noștri.

Primiri în Seminarul teologic din Blaj. În Consistorul plenar din 15 August, ținut sub prezidiul I. P. S. Mitropolit Victor, s'au primit în Seminarul teol. din 34 candidați: Pentru teologia centrală din Budapesta e primit Simeon Hațiegan. De beneficiu se bucură Victor Lațiu, Octavian Hodárnău, Ioan Popa, Iosif Hambășian, Alexandru Câmpian, Ioan Pinteș, Petru Pădurean, Octavian Pop, Romul Urs.

Pe lângă solvirea taxei de întreținere sunt primiți: Nicolae Giurca, Eugen Gregoriu Bucur, Dionisiu Fărcășan, Cornel Ioan Domșia și Tertulian Langa.

Posta Redacțiunii.

Băsăști Ant. B. Raportul l-am primit. Nu-l putem descifra. Vă rog să-l mai scrieți. Cu plăcere îi facem loc.

I. B. Articolul ultim l-am primit. În curând va apărea. Celealalte nu trec. Mulțumite.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Augustin Grulțu.

Nr. 5200—1915.

Concurs la stipendii.

Prin aceasta publicăm concurs până în 15/2 Septembrie 1915 inclusiv pentru următoarele stipendii:

I. Din fundațiunea „Constantin Alutan“.

Doze (2) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Baci Pompeiu gimn. cl. VII. Năsăud, și Valeriu Iuga, gimn. cl. III. Zelau. — destinate pentru tineri români gr.-cat. studenți la gimnazii, școli reale, comerciale, universitate, politehnică, agronomie, preparandie etc.

Consăngenii fundatorului au preferință.

II. Din fundațiunea „Lazar Baldi“.

Doze (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul școl. 1914/15 de Simeon Hătiegan gimn. cl. VIII. Blaj, și Alexandru Rusu gimn. cl. VIII. Blaj, — destinate, pentru studenți gimnaziști români gr.-cat. din comitatul Clujului. — Consăngenii fundatorului au preferință și dacă sunt din alte comitate.

III. Din fundațiunea „Alexă Bidian“.

Din venitele acestei fundațiuni se vor împărți stipendii adecvate tuturor nepoților din frați ai fundatorului și în locul al doilea băieților și fetițelor înrudiți cu fundatorul prin sânge până la al patrulea (IV) grad, născuți din căsătorie creștinească, fără conșiderare la natura studiilor ce le urmează, — nu vor fi eschiși dela stipendii nici aceia, cari învață măiestrii.

Pot însă concura în senzul §. 21 din literile fundamentale și alți studenți ori industriași români gr.-cat., în linia primă din comitatul Clujului, actualul cerc administrativ al Mociului, constituit din comunele: Bărei, Băgaciu, Giulatelec, Maroaza, Sava, Imbuz, Petea, Leghiu, Palatca, Mociu, Chiseu, Ghiriș, Tothaza, Bothaza, Berchieșiu, Frata, Sopor, Juriu, Aruncuta, Suatul de jos, Suatul de sus, Calian, Jucul inferior, Jucul superior, Jucul nobil, Vișa și Gadalin, dacă dovedesc purtare morală neescepționabilă și progres cel puțin îndestulitor. Sunt preferiți cei originari din comuna Sava.

IV. Din fundațiunea „Timoteiu Cipariu“.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Mateiu Cipariu, cl. VIII. Blaj.

2. Doue (2) stipendii de câte 100 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Alexandru Socol VII. cl. gimn. și Aurel Liulea VIII. cl. gimn. Blaj.

V. Din fundațiunea „Petru cav. Ioanette“.

Doze (2) stipendii de câte 200 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Ioanette Iosif gimn. cl. IV. Brad și Ioan Ioanette gimn. cl. VIII. Turda — destinate pentru tineri români, cari vor frecventă clasele gimnaziale ori reale din patrie, începând din prima clasă gimnazială ori reală.

Stipendiile din această fundațiune le pot obține tineri, cari din ambii părinți sunt români, de religiunea gr.-cat. ori gr.-or. din munții apuseni ai Ardealului, din comunele: Câmpeni, Bistra, Certege, Săcătura, Albac, Scărișoara, Neagra, Vidra-de-sus, Vidra-de-jos, Ponorel și Sohodol, — și cari vor dovedi totodată, că sunt născuți din părinți adevărați români.

Descendenții în linie directă din familia Ioanette, constatându-se de capabili și diligenți, vor primi stipendiul cu începutul clasei a IV-a normale sau elementare și au preferință față de alții.

VI. Din fundațiunea „Andrei P. Liviu“.

Un (1) stipendiu de 100 cor. rămas neconferit în anul scol. 1914/15 din lipsă de concurenți.

Acest stipendiu e destinat pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală sau pentru meseriași, — consăngenii de ai fundatorului. Îl pot dobândi și fete.

VII. Din fundațiunea „Ioan F. Negruțiu“.

1. Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Negruțiu F. Alexandru practicant mașinist Sibiu.

2. Un (1) stipendiu de 120 cor. folosit de Augustin Fărcaș gimn. cl. I. în Gherla.

Aceste stipendii sunt destinate pentru studenți români gr.-cat. dela orice școală. Consăngenii fundatorului au preferință și se pot conferi și fetelor, cari se pregătesc de învățătoare sau pe altă carieră, care le-ar asigura un mod de viață mai independent.

VIII. Din fundațiunea „Iacob Pál“.

1. Un (1) stipendiu de 50 cor. pentru gimnaziști în cl. superioare.

2. Un (1) stipendiu de 30 cor. pentru gimnaziști în cl. inferioare.

La stipendiile din această fundațiune sunt îndreptățiți a concurge numai tineri născuți din ramul gr.-cat. Pál din Szék (comit. Szolnok-Doboka) și din ramul Bosiak sau Borton din Zalasd (comit. Hunedoarei), cari au cvalificațiune distinsă, învață la gimnaziul rom.-cat. din Cluj și sunt săraci.

IX. Din fundațiunea Constantin Pappfalvi“.

Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit de Iuliu Dancu, gimn. cl. VIII. Blaj, — destinat pentru studenți dela orice școală. Preferință au consăngenii fundatorului, în locul prim cei născuți în Popfalău.

X. Din fundațiunea „Vasile Rațiu“.

1. Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Maria Vlăsa cl. IV. civ. Blaj, — destinat pentru studenți români gr.-cat. în clasele superioare ale gimnaziului arhiepiscopesc din Blaj sau pentru fetițe din clasele civile ale școlii de fetițe din Blaj. Consăngenii fundatorului au preferință.

XI. Din fundațiunea „Alexandru St. Șuluțiu“.

1. Patru (4) stipendii de câte 800 cor. folosite de Liviu Câmpean și Alexandru

Pop rigorozați mediciști, de Octavian Deac medicinist an. V. toți trei la universitatea din Budapesta, și Radu S. Albini jurist an. I. la universitatea din București — destinate pentru tineri cari studiază drepturile sau medicina la universitatea din Budapesta sau la vre-o universitate din străinătate.

2. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Vasile Desmirean filosof an. III. la universitatea din Budapesta — destinat pentru tineri, cari studiază la vreun institut afară de patrie: tehnică, metalurgică, pedagogie ori științele reale.

3. Cinci (5) stipendii de câte 400 cor., cari au rămas vacante după: Dr. Demetriu Ghișoiu, Aurel Muthu, Iuliu Morariu, Septimiu Aron, Aurel Szabó studenți în drepturi la universitatea din Cluj, — destinate pentru tineri, cari studiază științele iuridice la universitatea din Cluj.

4. Șapte (7) stipendii de câte 200 cor., pe cari le-au folosit în anul scol. 1914/15 Iosif Hămbășian, Virgil Laslo, Ioan Lupean, Victor Lațiu, Zaharie Seiceanu, gimn. cl. VIII., Emil Radu gimn. cl. VII. Blaj și Ioan Pinteș gimn. cl. VIII. Turda, — destinate pentru studenți gimnaziști în clasele superioare.

5. Patru (4) stipendii de câte 120 cor., pe cari le-au avut în anul scol. 1914/15 Eugen Călugăr gimn. cl. VII., Remus Hila gimn. cl. VI., Florian Pop gimn. cl. V. în Blaj și Gligor Trif gimn. cl. VI. în Turda — destinate pentru gimnaziști în clasele inferioare.

Studenții înscriși ca ordinari la școlile de mai sus, cari doresc a obține unul din stipendiile aici înșirate, au să dovedească:

a) că sunt români gr.-cat. miseri născuți în Transilvania;

b) că pe lângă purtare morală bună au din studii calculul de eminentă!

c) Dintre concurenți vor fi preferiți aceia, cari vor dovedi, că sunt consăngenii cu fundatorul.

XII. Din fundațiunea „Vancea — Cassa arhidiecezană“.

1. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Alexandru Pop medic. an. II. la univ. din Budapesta.

2. Trei (3) stipendii de câte 120 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Camil Mera elev curs IV. prep., Teodor Medgyes curs I. prep. în Blaj și Ioan Bozintan elev curs I. prep. în Oradea mare.

La dobândirea stipendiilor din această fundațiune au preferință rudeniile fundatorului, chiar și dacă ar fi născuți afară de Arhidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș; dela străini însă se cere să fie fii ai acestei arhidieceze.

XIII. Din fundațiunea „Efraim Klein“.

1. Un (1) stipendiu de 360 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Emil Eugen Măcelariu gimn. cl. IV. Blaj.

2. Un (1) stipendiu de 240 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Ioan Popa gimn. cl. VIII. Blaj.

Ambele stipendii sunt destinate pentru studenți la gimnaziul din Blaj. Preferință au studenții din familiile Klein și Munthiu.

XIV. Din fundațiunea „Dr. Simeon Ramontzai“.

1. Doue (2) stipendii de câte 630 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Iuliu Ionașiu student la facultatea de belle arte în Budapesta și Ioan Metea elev la institutul de tehnică din Viena, — destinate pentru studenți la universitate, la politehnică, la academia de pictură din Budapesta și Viena, precum și la academia montană din Selmeč și la academia comercială din Viena.

2. Doue (2) stipendii de câte 168 cor. folosite în anul scol. 1914/15 de Ion Prună Receanu med. an. IV. Cluj și Dr. Emil Rebrean jurist Cluj.

Stipendiile de sub p. 2. sunt destinate pentru studenți iuriști la universitatea din Cluj.

3. Doue (2) stipendii de câte 126 cor., pe cari în anul scol. 1914/15 le-au avut Aurel Popp gimn. cl. VIII. Budapesta și Romul Oancea gimn. cl. VIII. Blaj — destinate pentru gimnaziști și studenți la școala comercială.

La stipendiul din această fundațiune sunt preferiți cei nobili de origine.

XV. Din fundațiunea „Gavrila Vaida“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Clemente Hossu gimnazist cl. III. Oradea-mare, — destinat pentru studenți dela orice școală, reală, comercială, academie, universitate sau politehnică.

Preferință au descendenții din familiile: Vaida de Soósmező și Fuleovici.

XVI. Din fundațiunea „Ioan Chirilă“.

Interesele disponibile ale fundațiunii acesteia pe anul 1915, în suma de 550 cor. în sensul literilor fundamentale se vor împărți în părți egale între consăngenii fundatorului, cari studiază la vreo școală.

Consăngenitatea se consideră până la gradul al VIII-lea.

XVII. Din fundațiunea „Alexandru Filip“.

Un (1) stipendiu de 200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Silviu Laslo absolvent al școlii militare din Oradea-mare, destinat pentru studenți la gimnaziu, școală reală ori industrială din patrie, ori la vreo școală militară de cadeți din monarhie. Concurenții vor avea să dovedească cu document legal, cumcă sunt născuți în Transilvania și părțile adnexe și cu atestat dela autoritățile bisericești, că se trag din părinți recunoscuți de români adevărați. Consăngenii fundatorului au preferință.

XVIII. Din fundațiunea „Partenie Moldovan“.

Doue (2) stipendii de câte 100 cor. folosite de elevul an. III. de preparandie din Blaj Alimpiu Simu și de Ioan Turcu elev cl. IV. elem. tot în Blaj, — destinate pentru tineri români gr.-cat. dela orice școală, consăngeni cu fundatorul.

XIX. Din fund. „Ioan V. Rusu“.

Un (1) stipendiu de 160 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Ioan Fodor gimn. cl. VII. în Blaj, — destinat pentru tineri

români gr.-cat., cari frecventează vreun gimnaziu, școală reală ori comercială ori vreo școală agronomică.

Dintre concurenți vor fi preferiți consăngenii fundatorului.

XX. Din fundațiunea „Ioan Bob“.

Un (1) stipendiu de 120 cor., folosit în anul scol. 1914/15 de Octavian Pop gimn. cl. VIII în Blaj

XXI. Din fundațiunea „Iosif Tarța“.

Un (1) stipendiu de 140 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Augustin Pinteș elev al curs. III. prep. în Gherla.

Consăngenii fundatorului, nepoții respective descendenții fraților și surorilor carnali ai dânsului, au preferință. Dacă nu se vor afla între concurenți, neamuri de ai fundatorului, vor fi luați în seamă și alți tineri.

XXII. Din fundațiunea „Ferdinand Hirsch“.

Un (1) stipendiu de 800 cor. folosit în a. scol. 1914/15 de Dr. Ioan Rusu medic.

La stipendiul acesta pot concura tineri români, cari studiază la gimnaziu, școală reală sau școală agronomică și sunt născuți în comunele următoare: Turda, Copand, Tur, Reditu, Comițig, Banabic, Aiton, Sânmărtinul-deșert, Ceanul-deșert, Ceanul-mare, Agârbiciu, Mischiu, Sându, Petridul-de-sus, Petridul-de-mijloc, Petridul-de-jos, Berchiș, Măgura, Schiopii (Pusztageres), P.-Sâncraiu, Surduc, Bicalat, Iara-inferioară, Agriș (Ruhaegres), Băișoara, Muntele Băișoarei, Ocoliușul-mic, Ocoliușul-mare, Runc, Cacova, Săcel, Lita maghiară, Lita română, Filea-de-jos, Filea-de-sus, Ciurila, Seliște, Micuș, Hășmaș, Muierău (Magyaroság), Șutu, Silvașul maghiar, Indol, ca unele cari odinioară au format cesaroregeasca pretură a Turdei sub prezidența fericitului fundator.

Concurenții în toate fundațiunile înșirate până aci în 22 pozițiuni, au să alătore la suplicile lor scrise și subscrise cu mâna proprie în l. română: testimoniu scolastic în copie autentică, carte de botez, iar nu carte de naștere sub risicul de a nu căpăta stipendiu, atestat de paupertate, atestat medical și pentru dovedirea consăngenității cu fundatorul, au să alătore atestat dela respectivul oficiu parohial, care să cuprindă tabela genealogică exact dedusă. Sunt datori mai departe să numească expres institutul, la care vor studia în anul scol. 1915/16, și să determine apriat suma și soiul stipendiului, pentru care suplică. Suplicile, cari nu vor corespunde cerințelor aci înșirate, nu vor fi luate în considerare.

XXIII. Din fundațiunea „David Br. Ursu de Margina“.

Doue (2) stipendii de câte 200 cor., remase vacante în anul scol. 1914/15 în lipsă de concurenți.

Concurenții la aceste stipendii au să dovedească cu carte de botez, că sunt români gr.-cat., născuți în vre-una din comunele arondate în comitatele: Făgăraș, Sibiu, Hunedoara, — cu atestat de frecventare, că sunt școlari în clasa I. a gimnaziului gr.-cat. din Blaj, iar fetele, că fre-

cventează la școala de fete din Blaj, că au purtare morală bună și progres bun în studii, și că sunt sau pot fi suscepti în Seminarul junimii române gr.-cat. studioase în Blaj, iar fetele în Internatul de fete din Blaj.

XXIV. Din fundațiunea de alumnate a Internatului Vancean de fete din Blaj.

Patru (4) alumnate de câte 100 cor., cari în anul scol. 1914/15 au fost folosite de Emilia Nilca cl. IV., Lucreția Moldovan cl. IV., Petronela Bucur cl. IV. și Matilda Silvia Măcelariu cl. II. a școlii civile de fete din Blaj.

Suplicantele pentru aceste alumnate au să întrunească și să dovedească următoarele condițiuni:

a) că sunt române gr.-cat., misere, născute în arhidieceză;

b) că pe lângă purtarea morală bună au din studii calculi buni;

c) că sunt înmatriculate ca eleve ordinare în școala gr.-cat de fete din Blaj și sunt primite în Internatul Vancean de fete;

d) preferință vor avea fetele de preoți din arhidieceză.

XXV. Din fundațiunea „George Vișa“.

1. Un (1) stipendiu de 400 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Marin Fodor gimn. cl. VI. în Blaj, — destinat pentru copiii, cari cercetează despărțămintele superioare ale școlilor medii sau astfel de școli, cari stau pe acelaș nivel cu școlile medii.

2. Un (1) stipendiu de 600 cor. folosit în an. scol. 1914/15 de Iosif Lobonț tehn. an. IV. la politehnicul din Budapesta, destinat pentru tinerii, cari urmează studii superioare academice.

3. Un (1) stipendiu de 1200 cor. folosit în anul scol. 1914/15 de Liviu Ivașco student al academiei comerciale superioare din Viena. Acest stipendiu se va da acelui tiner, care va dovedi o purtare morală inescapabilă, își va fi terminat studiile cu succes și ar dori să-și perfecționeze studiile în străinătate. Intrucât între rudenile lui George Vișa nu s'ar afla un astfel de concurent sau acela n'ar fi demn pentru acest stipendiu, acesta se va da unui tiner român gr.-cat. ori gr.-or. Acest stipendiu numai astfel de tineri gr.-cat. sau gr.-or. îl vor putea câștiga — bine înțeles preferite fiind între cei egali, rudenile fundatorului — cari terminându-și studiile au dovedit față de acele studii un interes deosebit și cari prin succesul eminent ce l-au avut în institutele de învățământ din patrie sau pe tărâmul studiilor de specialitate, se dovedesc într'adevăr vrednici de acest stipendiu.

Acest stipendiu unul și acelaș tiner nu-l poate avea mai mult decât doi ani de zile și e dator, ca la sfârșitul fieștecărui an să-și justifice progresul făcut în studii, în chipul cum va dispune Capitlul din caz în caz.

Stipendiile de sub 1. 2. se vor conferi acelor tineri sau fete aparținătoare la familia lui George Vișa, cari vor dovedi purtare morală și progres în studii.

Blaj, din ședința consistorială ținută la 17/4 August 1915.

Victor Mihályi, m. p.

Arhiep. și Mitr. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Lista

manualele de școală și a rechizitelor de învățământ, admise de către Ordinariatul Arhiepiscopesc și de către Minister, ca să se întrebuițeze în școlile primare gr. cat. cu limba de propunere română, cu și fără ajutor de stat.

I. Manuale de învățământ	prețul côr.	Aprobat de Ordinariatul Arhiepiscopesc cu ordinul:	Aprobat de Ministerul cultelor și instrucț. publice cu ordinul:
Catehism mic cu elementele bibliei de G. Pop. Ed. I. 1912.	—40	Nr. 5029—1912	
Catehism pentru clasa III—VI. primară. 1912.	—80	Nr. 5029—1912	
Istoria biblică cu ilustrațiuni	—36	Nr. 5029—1914	
Liturgica pentru clasa V. și VI. a școlii primare, de Ștefan Roșian. 1912.	—50	Nr. 5029—1912	
Istoria bisericească pentru școlile elementare gr. cat.	—50	Nr. 5029—1912	
Abecedar de Muntean—Solomon. Ediția XVI 1911.	—36	Nr. 5029—1912	Nr. 60030—1913
Abecedar și carte de cetire maghiară pentru clasa a II-a primară de Ioan F. Negruțiu și P. Ungurean. Ed. IX.	—50	Nr. 4014—1612	Nr. 28121—1913
Carte de cetire română pentru cl. II. III. și IV. a școlii primare de I. F. Negruțiu și P. Ungurean. Ed. IV. 1911.	1—	Nr. 6671—1903	Nr. 127207—1912
Carte de cetire maghiară pentru clasa III. și IV. a școlii primare de I. F. Negruțiu și P. Ungurean. 1909.	—80	Nr. 5029—1912	Nr. 178908—1913
Carte de cetire maghiară pentru clasa V. și VI. a școlii primare de I. F. Negruțiu și P. Ungurean.	—80	Nr. 600—1912	Nr. 95421—1910
Aritmetica pentru clasa II. a școlii primare de Valer Suciu.	—50	Nr. 2137—1914	Nr. 116402—1914
Aritmetica pentru clasa III—IV. a școlii primare de Valer Suciu.	—70	Nr. 4684—1914	Nr. 116402—1914
Aritmetică și geometrie pentru clasa V. și VI. a școlii primare, de Valer Suciu. 1913.	—80	Nr. 8064—1912	Nr. 171132—1913
Istoria patriei de I. Marian. 1909	—80	Nr. 5029—1912	Nr. 112483—1909
Geografia de I. Marian. 1914	—80	Nr. 6693—1909	Nr. 22871—1915
Constituția patriei pentru clasa V. și VI. a școlii primare. Ed. V. de I. F. Negruțiu.	—60	Nr. 7571—1912	Nr. 173109—1912
Fizică pentru școlile primare de Emil Viciu	—80	Nr. 588—1911	
Higiena sau cartea sănătății, manual pentru școlile primare de Ștefan Erdélyi. 1909.	—30	Nr. 5029—1912	
Carte de economie pentru clasa V. și VI. a școlii primare de băieți de Nicolae Pop. 1913	—70	Nr. 271—1913	
Carte de economie pentru clasa V. și VI. a școlii primare de fete de Nicolae Pop. 1913.	—70	Nr. 1348—1913	

OBSERVARE. În conformitate cu dispozițiile §. 20. din Art. de lege XXVII—1907, pentru școlile primare cu limba de propunere nemaghiară, cari au ajutor de stat, trebuie să fie aprobate și de către dl. Ministru al cultelor și instrucțiunii publice reg. ung. următoarele manuale de școală: 1. Limba maghiară; 2. Aritmetica și geometria; 3. Geografia patriei; 4. Istoria patriei; și 6. Cartea de cetire și rechizitele de învățământ.

III. Imprimare pentru oficiile preoțești.

Protocoale matriculari, formulă nouă, complete din 78 coale, leg.	7—
separat pentru botezați, Cununați și Morți, coala à	—06
Extrase din prot. matriculari botezați coala à	—04
" " " " cununați " à	—04
" " " " și morți " à	—04
Protocoale de agende, coala à	—06
" " " Legate din 20 coale	2:30
" " " " " 30 "	3—
" " " " " 50 "	4:60
" " " " " 60 "	5:60
" " " " " 80 "	7—
" " " " " 100 " leg. cu călcăiu în piele	10—
Mai mari se pregătesc numai la cerere.	
Protocoale familiare, Coala à	—06
" " Legate 20 coale + 2 albe la sfârșit pentru indice, cu călcăiu în pânză	2:40
" " Legate 30 coale + 3 albe, ...	3:20
" " " 40 " + 4 "	3:80
" " " 50 " + 5 "	5—
" " " 60 " + 6 "	6—
" " " 80 " + 8 "	7:50
" " " 100 " + 10 " în piele	10:50
" " " 120 " + 12 "	12—
" " " 130 " + 13 "	14—
" " " 150 " + 15 "	16—
Mai mari se pregătesc numai la cerere.	
Protocol de evidență al pădurilor bisericești à	—08
Atestat de trecere, buc. à	—02
Conspect de trecere dela o religie la alta, form. A. es.	—02
" despre căsătorii mestecate, form. B. es.	—02
" despre datele statistice a ofic. parohiali, form. C. es.	—02
" " " " " " protop. form. D. es.	—04
Conspectul taxelor la fondul Exactoratului, coala à	—04
" " " " Deficienților "	—04
" " " " Reuniunii de asigurare, ex.	—04
Coală de insinuare la " " " " "	—04
Protocol de vizit. canonică à	—06
Conspect de dare, bucata	—06
Contracte de bucate, coala à	—04
Obligațiuni cu cavenți, coala à	—04
Contracte de căsătorie, bucata	—02
Acte de vestiri bucata	—02
Informațiuni despre preoții repausați à	—06
Cuitanțe în 4°, à 1 fil. și în folio, à	—02
Contra-Cuitanțe, în 4°, à 1 fil., și în folio à	—02
Citațiuni de martori, 4° à	—01
Coale pentru rațiuni, (și de protocoale pentru scrierea venitelor și a speselor) și Conspecte de bani, naturalie și vin, coala	—06

Protocoale de rațiuni, coala à		—06
” ” ” Legate din 20 coale		2:30
” ” ” ” ” 30 ”		3—
” ” ” ” ” 50 ”		4:60
” ” ” ” ” 60 ”		5:60
” ” ” ” ” 80 ”		7—
” ” ” ” ” 100 ” legate cu călcăiu în piele		10—

Mai mari se pregătesc numai la cerere.

Informațiuni despre purtarea preoților, coala . . . . . —10

Conspectul văduvelor și al orfanilor, à . . . . . —06

Aruncul taxelor dela biserici . . . . . —04

Protocoale de poștă, 1/2 coala à 2 fil. Legat din 20 foi . . . . . 1—

” ” ” Legat din 40 ” 1:60

” ” ” Legat din 60 ” 2:40

” ” ” Legat din 80 ” 3:20

Mai mari se pregătesc numai la cerere.

Protocoale pentru ședințele curat. bisericești și școlastice legate dela 20—100 coale — dela 1:20 până la 7 Cor.

Libele de plată la fondul def. . . . . . —10

Ziarul ss. liturgii celebrate, legat . . . . . 1—

IV. Recuizite de învățământ prescrise de lege.

Prețul recuizitelor nu s'a pus din motivul că în
 continu să schimbă.

Librăria Semin. teol. gr.-cat.

Blaș—Balázsfalva.